

UURING

Eesti elanike hoiakud ja suhtumine kuivlatesse ning võimalikeks kriisideks valmistumine

Jaanuar 2026

Tallinn

Tellija: MTÜ Ökokratt

UURINGU TAUST 3

VALIMI ISELOOMUSTUS SOTSIAAL-DEMOGRAAFILISTE TUNNUSTE ALUSEL 4

UURINGU PÕHITULEMUSED 8

KOKKUVÕTE 19

Uuringu taust

Eesmärk	Käesoleva uuringu eesmärgiks on koguda infot eesti rahvastiku suhtumise ja hoiakute kohta kuivkäimlatesse. Samuti uuriti, mida peaks võimalike tulevike kriiside valguses silmas pidama eluaseme valikul. Selles raportis kasutatakse kuivkäimlate kohta paralleelselt uudissõna „kuivla“.
Sihtgrupp	Uuringu üldkogumi moodustasid Eesti Vabariigi alalised elanikud vanuses 18 eluaastat ja enam. Tegemist on esindusliku uuringuga, st küsitluse tulemused on laiendatavad vastavas vanuses Eesti elanikele.
Meetod	Uuring viidi läbi veebiküsitluse (CAWI) meetodil eesti ja vene keeles. Veebipaneeli vastajad on arvuti poolt juhuslikult valitud ca 28 000 panelisti hulgast, kelle e-kirja aadressid on kogutud telefoni- ja silmast silma küsitluste käigus.
Vastanute arv	N=1001
Läbiviimise aeg	Küsitlus viidi läbi <u>14.-29. novembril 2025.</u>

Valimi iseloomustus sotsiaaldemograafiliste tunnuste alusel*

	Mudel (%)	Saadud küsitlustulem (%)	Kaalutud küsitlustulem (%)
SUGU			
Mees	46,5	46,4	46,5
Naine	53,5	53,6	53,5
VANUS			
18–24	8,7	7,7	8,7
24–34	14,9	15,1	14,9
35–44	18,7	18,7	18,7
45–54	16,9	17,0	16,9
55–64	15,4	15,9	15,4
65–74	13,7	13,8	13,7
75+	11,7	11,9	11,7
RAHVUS			
Eestlane	66,2	66,4	66,2
Muu rahvus	33,8	33,6	33,8
HARIDUS			
Põhiharidus	15,7	16,3	15,7
Keskharidus	52,9	51,7	52,9
Kõrgharidus	31,4	32,0	31,4
ELUKOHT*			
Linnaline asula	69,1	69,5	69,1
Maa-asula	30,9	30,5	30,9
REGIOON**			
Põhja-Eesti	46,5	46,7	46,5
Lääne-Eesti	10,9	11,4	10,9
Kesk-Eesti	9,1	9,2	9,1
Kirde-Eesti	10,1	9,1	10,1
Lõuna-Eesti	23,4	23,7	23,4

Saadud küsitlustulemi ja statistilise mudeli võrdlemisel ilmnenu erisuste vähendamiseks kaaluti tulemit juuresolevate sotsiaaldemograafiliste tunnuste lõikes. Maksimaalse valimivea suurus jääb 95-protsendilisel usaldusnivool 3,1% piiridesse (väiksemate alagruppide vaatlemisel võib viga olla suurem). Sotsiaaldemograafiliste tunnuste mudeli koostamisel on kasutatud rahvastikustatistika andmeid seisuga 01.01.2025.

* Elukohatüübi puhul on lähtutud Statistikaameti määratlusest. Linnalise asustuspriirkonna alla kuuluvad asulad, kus rahvastikutihedus on suurem kui 1000 elanikku km² kohta. Väikelinnaliste hulka 200–1000 ja maapiirkonna hulka vähem kui 200 elanikku km² kohta. Kuivõrd väikelinnalises asulates küsitletud elanike arv on ankeedis väike, on analüüsis väikelinnalised ja maa-asulad liidetud maapiirkonnaks.

** Põhja-Eesti alla kuulub Harjumaa (sh Tallinn). Lääne-Eesti alla kuuluvad Hiiumaa, Läänemaa, Pärnumaa ja Saaremaa. Kesk-Eesti alla kuuluvad Järvamaa, Lääne-Virumaa ja Raplamaa. Kirde-Eesti alla kuulub Ida-Virumaa. Lõuna-Eesti alla kuuluvad Jõgevamaa, Põlvamaa, Tartumaa, Valgamaa, Viljandimaa ja Võrumaa.

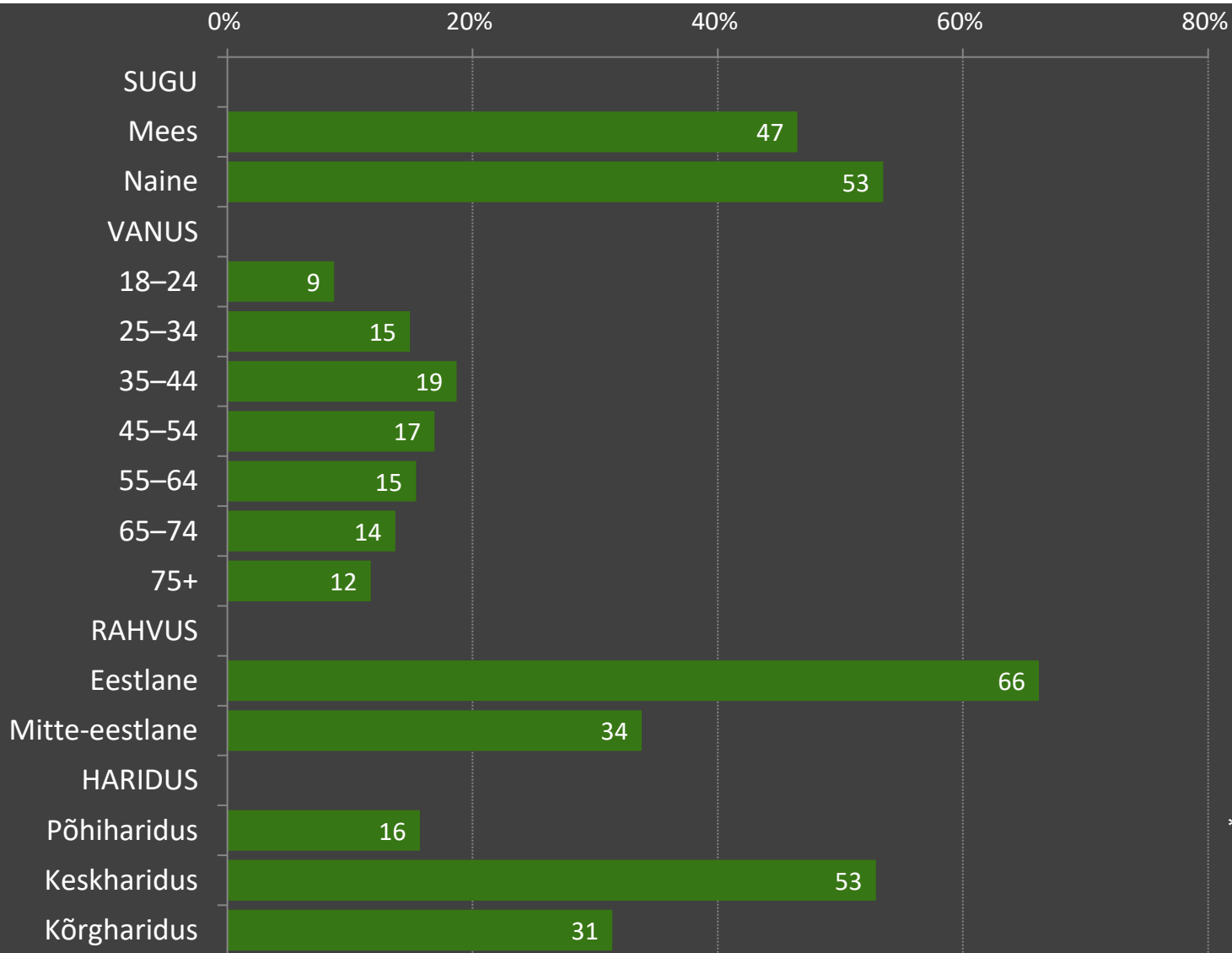
Valimivea piirid

Vastuste osakaal/ Valimi suurus	50%	45% või 55%	40% või 60%	35% või 65%	30% või 70%	25% või 75%	20% või 80%	15% või 85%	10% või 90%	5% või 95%	3% või 97%	2% või 98%
10	31,0%	30,8%	30,4%	29,6%	28,4%	26,8%	24,8%	22,1%	18,6%	13,5%	10,6%	8,7%
20	21,9%	21,8%	21,5%	20,9%	20,1%	19,0%	17,5%	15,7%	13,2%	9,6%	7,5%	6,1%
30	17,9%	17,8%	17,5%	17,1%	16,4%	15,5%	14,3%	12,8%	10,7%	7,8%	6,1%	5,0%
40	15,5%	15,4%	15,2%	14,8%	14,2%	13,4%	12,4%	11,1%	9,3%	6,8%	5,3%	4,3%
50	13,9%	13,8%	13,6%	13,2%	12,7%	12,0%	11,1%	9,9%	8,3%	6,0%	4,7%	3,9%
60	12,7%	12,6%	12,4%	12,1%	11,6%	11,0%	10,1%	9,0%	7,6%	5,5%	4,3%	3,5%
70	11,7%	11,7%	11,5%	11,2%	10,7%	10,1%	9,4%	8,4%	7,0%	5,1%	4,0%	3,3%
80	11,0%	10,9%	10,7%	10,5%	10,0%	9,5%	8,8%	7,8%	6,6%	4,8%	3,7%	3,1%
90	10,3%	10,3%	10,1%	9,9%	9,5%	9,0%	8,3%	7,4%	6,2%	4,5%	3,5%	2,9%
100	9,8%	9,8%	9,6%	9,4%	9,0%	8,5%	7,8%	7,0%	5,9%	4,3%	3,3%	2,7%
110	9,3%	9,3%	9,2%	8,9%	8,6%	8,1%	7,5%	6,7%	5,6%	4,1%	3,2%	2,6%
120	9,0%	8,9%	8,8%	8,5%	8,2%	7,8%	7,2%	6,4%	5,4%	3,9%	3,1%	2,5%
130	8,6%	8,6%	8,4%	8,2%	7,9%	7,4%	6,9%	6,1%	5,2%	3,8%	2,9%	2,4%
150	8,0%	8,0%	7,8%	7,6%	7,3%	6,9%	6,4%	5,7%	4,8%	3,5%	2,7%	2,2%
200	6,9%	6,9%	6,8%	6,6%	6,4%	6,0%	5,5%	5,0%	4,2%	3,0%	2,4%	1,9%
300	5,7%	5,6%	5,5%	5,4%	5,2%	4,9%	4,5%	4,0%	3,4%	2,5%	1,9%	1,6%
500	4,4%	4,4%	4,3%	4,2%	4,0%	3,8%	3,5%	3,1%	2,6%	1,9%	1,5%	1,2%
750	3,6%	3,6%	3,5%	3,4%	3,3%	3,1%	2,9%	2,6%	2,2%	1,6%	1,2%	1,0%
1 000	3,1%	3,1%	3,0%	3,0%	2,8%	2,7%	2,5%	2,2%	1,9%	1,4%	1,1%	0,9%

Käesolev tabel annab täpsema ülevaate, millises sõltuvuses on valimi suurus (st vastanute arv), valimist arvutatud osakaal (st vastuste protsent) ja võimalik statistiline viga (ehk võimalik eksimine protsentides).

Vastajate profiil

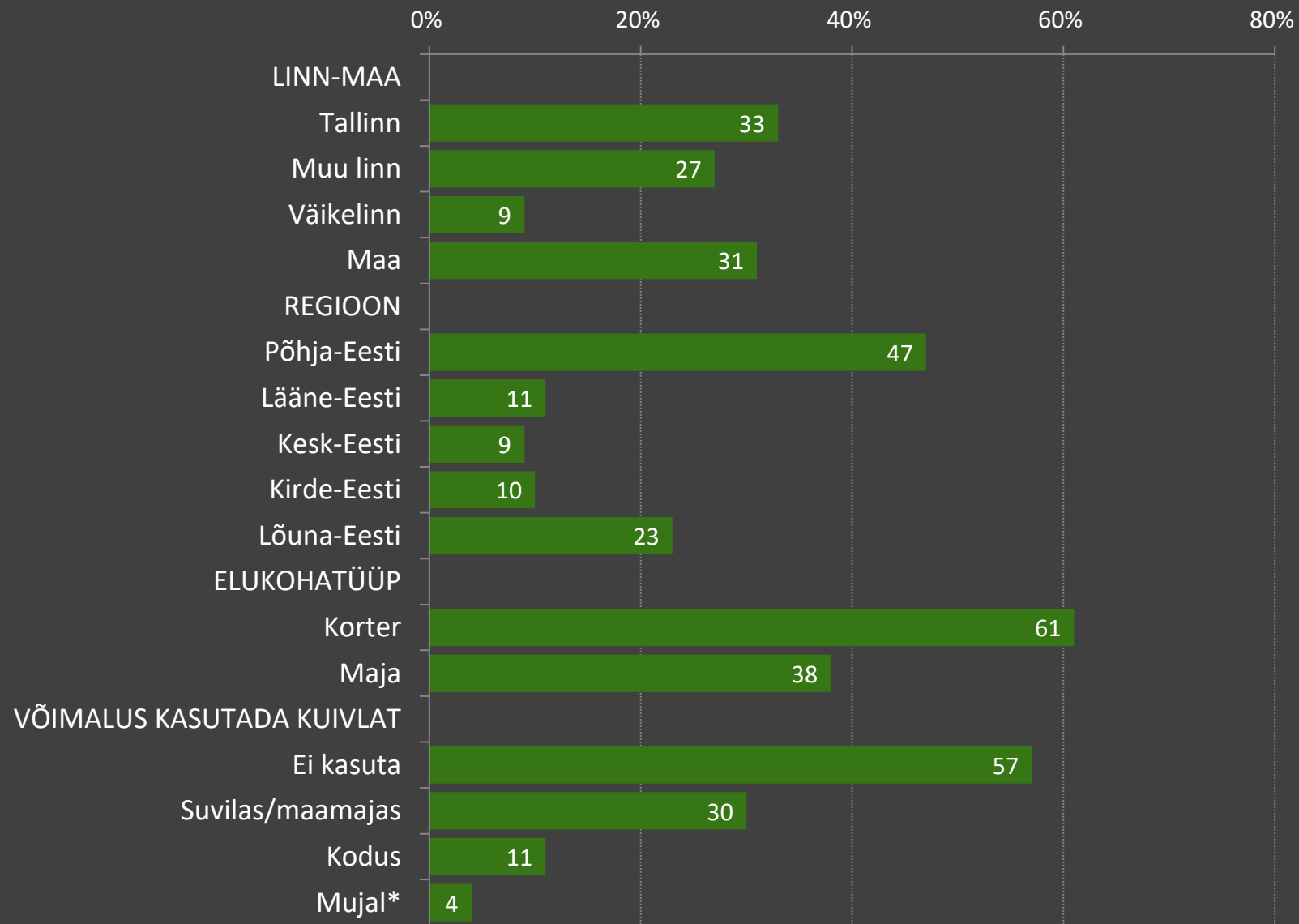
(% kõikidest vastajatest*, N=1000)

* Siin ja edaspidi võib joonisel protsentide summa olla 100-st ühe protsendipunkti võrra suurem või väiksem, sest protsendid on ümardatud täisarvuni.

Vastajate profiil

(% kõikidest vastajatest, N=1001)

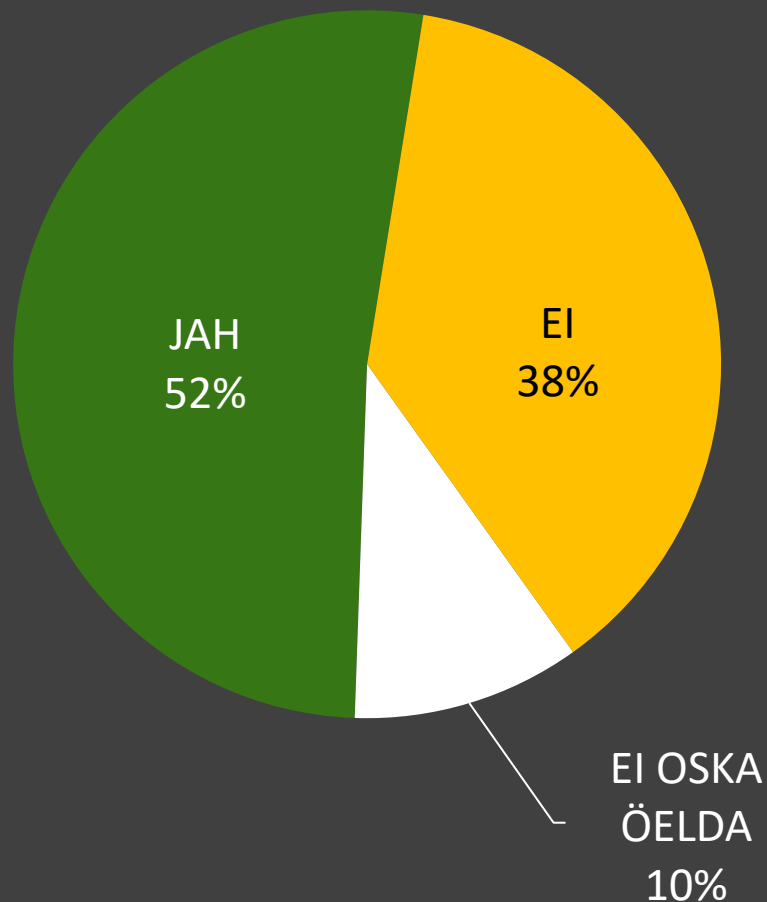
* Mujal tähendab enamasti kas sugulaste või tuttavate juures, matkarajal, rannas, kalmistul vms kohtades.

DEFINITSIOON

Selles küsitluses tähendab "kaasaegne lõhnata kuivkäimla" tualetilahendust, mis ei kasuta loputusvett ning kus lõhnade vältimine on lahendatud tehniliselt (näiteks ventilatsiooni, saaduste eraldamise/separeerimise, puisteaine lisamise, spetsiaalse kasseti või kompostimiskambriga)

Kas Te olete kuulnud kaasaegsetest lõhnata kuivkäimlatest sellises tähenduses, nagu see on eespool kirjeldatud?

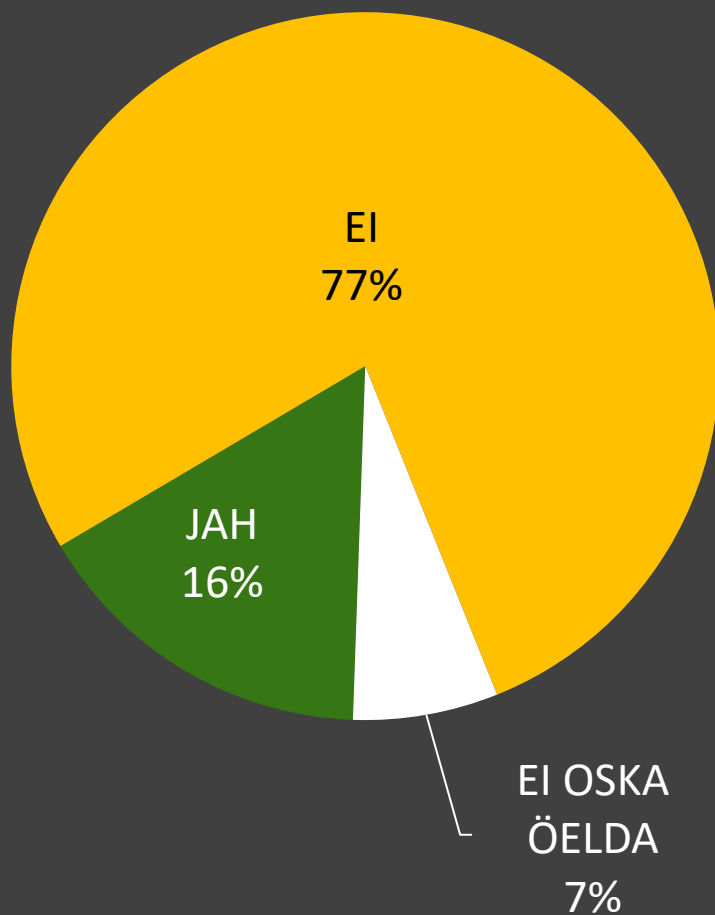
(% kõikidest vastajatest, N=1001)

Pooled Eesti elanikest on kaasaegsetest kuivla lahendustest kuulnud

- Keskmisest enam on kaasaegsete veeta tualettidega kursis rahvuste lõikes eestlased (57%, mitte-eestlastest 43%), maaelanikud (59%, linnaelanikest 49%, pealinna elanikest 43%) ning sarnaselt majaanikud (59%, korterielanikest 47%). Selgelt enam on teadlikud kuivlatest nende kasutajad (63%, mittekasutajatest 44%).
- Vähem on kuivlatest kuulnud noored ehk 18–24-aastased (vaid 34% on kuulnud) ning hariduse lõikes on vähem kursis põhiharidusega vastajad (42% on kuulnud).

Kas Te olete kuulnud kuivkäimlate kohta käivat uudissõna „kuivla“? (% kõikidest vastajatest, N=1001)

Uudissõna on tundmatu

- Suuri erisusi sotsiaal-demograafilistes lõigetes ei ilmnenud;
- Veidi teati siiski uudissõna rohkem põhiharidusega inimeste hulgas (23%). Põhiharidusega inimesi oli rohkem ka maal elavate vastajate seas ja neil olid suuremad võimalused kuivlat kasutada kui linnainimestel.

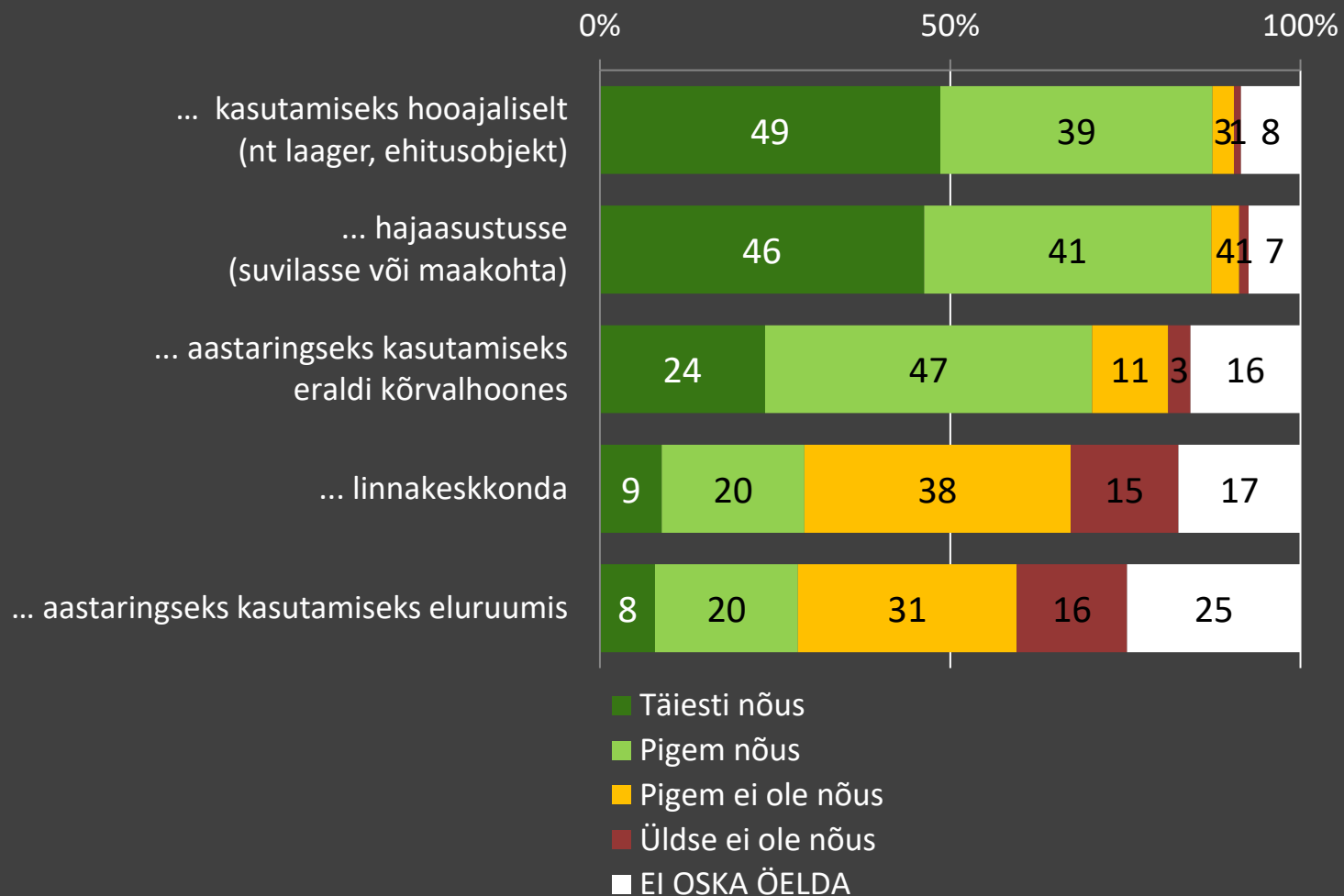
Milline neist kirjeldab kõige paremini Teie üldist hoiakut kaasaegsete lõhnata kuivkäimlate suhtes? (% kõikidest vastajatest, N=1001)

- Põhiharidusega inimesed peavad kuivlat rohkem normaalseks lahenduseks, aga kõrgharidusega inimesed ajutiseks. Muid väga olulisi erisusi ajutise lahenduse pooldajatel eri vastajate lõigetes ei ilmnunud. Küll aga tulevad erisused tulevad esile kuivlat normaalseks tuaetilahenduseks pidavate vastate seas;
- Rahvuste lõikes peavad kuivlat normaalseks wc-lahenduseks enam eestlased (38%, mitte-eestlastest vaid 17%); seejuures on iga viienda (20%) mitte-eestlase hinnangul tegu pigem äärmusliku valikuga (eestlastest arvab sama 11%); samas tuleb arvestada, et mitte-eestlased elavad ka rohkem linnades;
- Regionaalses lõikes on kuivla normaalne WC-lahendus mõnevõrra enam Kirde- ja Lõuna-Eesti elanike arvates (40% ja 41%), Põhja-Eesti elanikest arvab sama vaid 23%;
- Normaalne WC-lahendus on kuivla 26% linna- ja 43% maaelanike hinnangul. Väikelinnade elanike arvamus jäävad kahe äärmuse vahele (32%), pealinnas viiendik (20%) vastajatest. Sarnaselt maa- ja linnaelanikele on jagunemine korteri- ning maaelanike lõikes, vastavalt 26% ja 39% hindab kuivlat normaalseks lahenduseks;
- Normaalseks tuaetilahenduseks hindavad kuivkäimlat enam ka need, kel on võimalus seda ise kasutada (44%, mittekasutajatest 22%), samas ka kasutajatest 46% peavad seda vaid ajutiseks lahenduseks, mitte-kasutajatest 49% ning 7% kasutajatest peab kuivlat äärmuslikuks võimaluseks, mittekasutajatest 19%.

Palun hinnake, kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega: (% kõikidest vastajatest, N=1001)

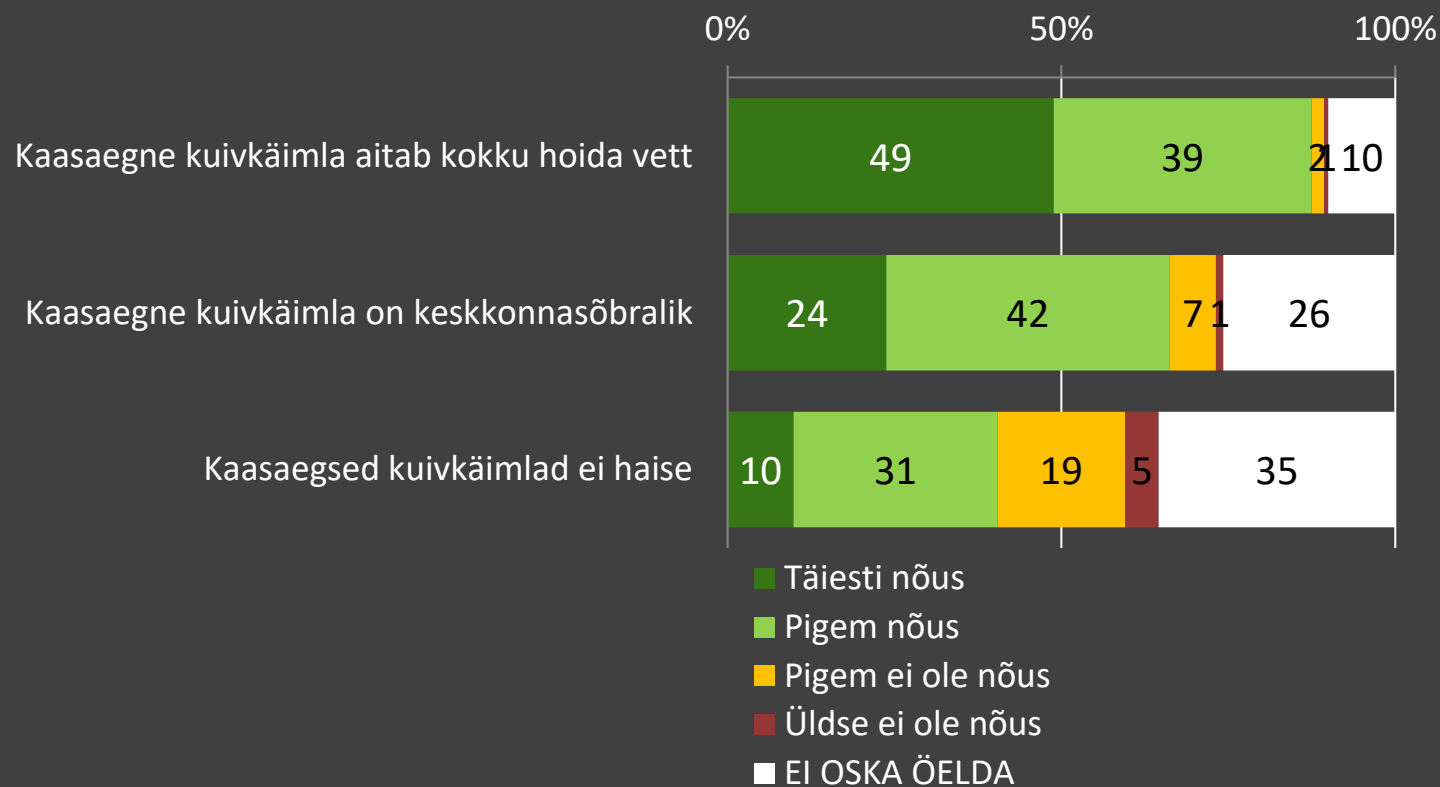
KAASAEGNE KUIVKÄIMLA SOBIB:

Kuivla sobib kasutamiseks hooajaliselt ja hajaasutusse; vähem linnakeskkonda ja eluruumi

- Vastajatel paluti hinnata 8 väidet ja kõikide väidete kohta võib nentida, et soolises ja hariduslikus võrdluses suuri erisusi ei ole ning väidetega nõustuvad enam kuivla kasutajad;
- Hooajalise kasutuse ja hajaasutusse sobivuse osas on kõik vastajad ühel meelel;
- Kõrvalhoones kasutusega on enam nõus eestlased (75%, mitte-eestlastest 60%); skeptilisemad on noored (57% nõus) ja pealinna elanikud (60% nõus); keskmisest enam nõustuvad väitega Kirde-Eesti elanikud (83%);
- Linnakeskkonda sobivuse osas ei eristu ükski vastajarühm;
- Eluruumis kasutuse osas on samuti rohkem nõus Kirde-Eesti vastajad (41%).

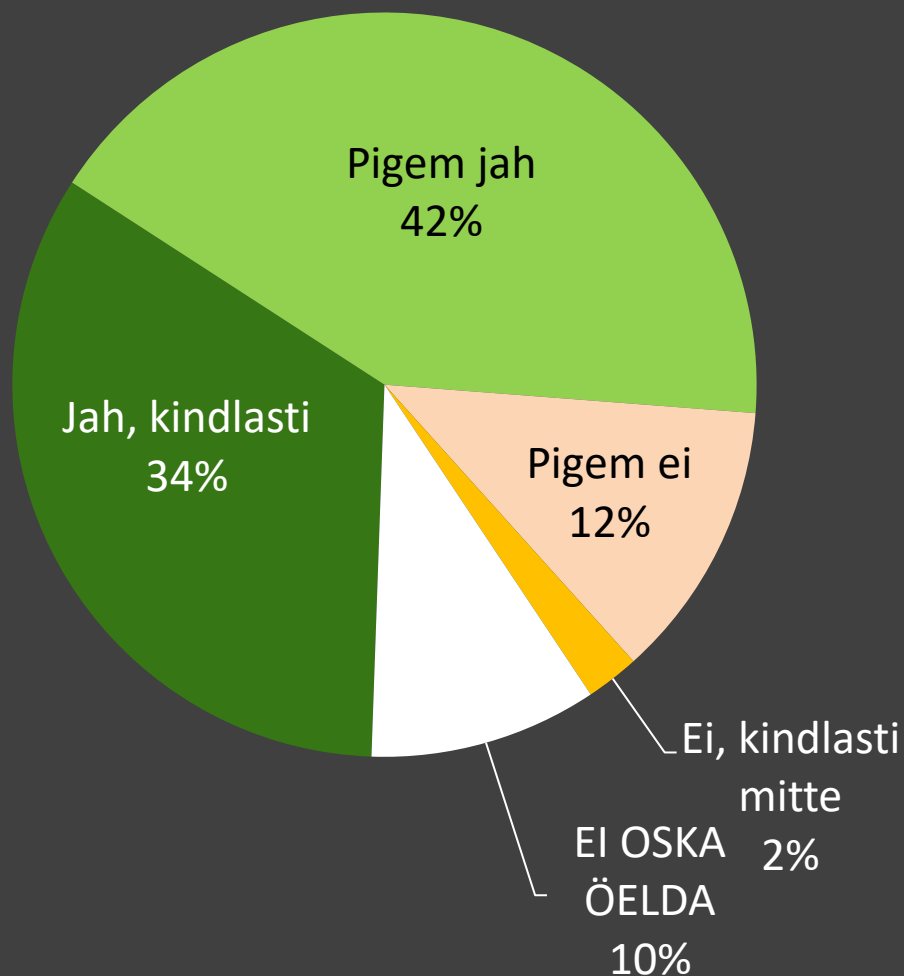
Palun hinnake, kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega: (% kõikidest vastajatest, N=1001)

Kuivla on aitab hoida kokku vett, on keskkonnasõbralik

- Ka nende väidete osas soolises ja hariduslikus võrdluses suuri erisusi ei ole ning rohkem nõustuvad just kuivla kasutajad;
- Vee säästmise küsimuses on vastajate seisukohad ühtsed;
- Keskkonnasõbralikuks hindasid kuivlat enam eestlased (73%, mitte-eestlastest 52%), majaelanikud (72%, korterielanikest 62%). Seevastu vähem on kuivla keskkonnasõbralik noorte meelest (56%) ja enim kõige vanemate vastajate hinnangul (78%);
- Kas kaasaegne kuivkäimla on lõhnavaba, sellele ei oska kolmandik (35%) elanikest vastata; võrreldes teiste väidetega on nõustujate osakaal siiski väiksem (41%); eriti skeptilised on noored (26% nõus); eestlased nõustuvad enam (46%, mitte-eestlastest 29%), samuti majaelanikud (48%, korterielanikest 35%); sarnane on linn-maa lõige (37% linnaelanikest nõus, maaelanikest 47%); tallinlastest on nõus 31%.

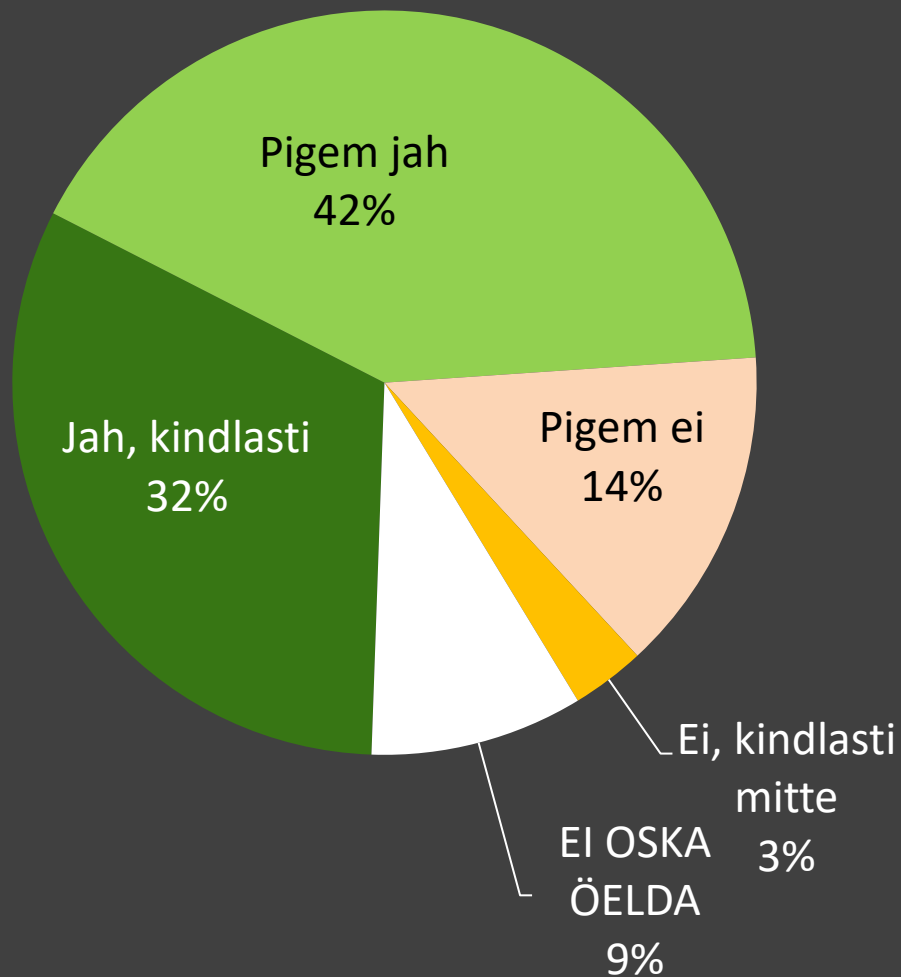
Kas lähete ööbima turismitallu, kämpingusse vms majutuskohta kui seal on kasutuses ainult kaasaegne kuivkäimla? (% kõikidest vastajatest, N=1001)

Turismitallu või kämpingu valikul ei oleks kuivla takistuseks

- Selle küsimuse osas erisusi vastajate lõigetes ei ilmnenud, v.a tõik, et kuivla kasutajatest 85% lähets majutus-kohta, kus vesitualetti ei ole, mittekasutajast aga 68%;
- Kõige nooremad vastajad kõhklevad teistest enam, 18 –24-aastastest 66% on valmis kuivlaga majutuasutuse kasuks otsustama.

Kas Teie meelest võiks kaasaegseid kuivkäimlaid kasutada avalikes kohtades (nt pargid, bussipeatused, festivalid)? (% kõikidest vastajatest, N=1001)

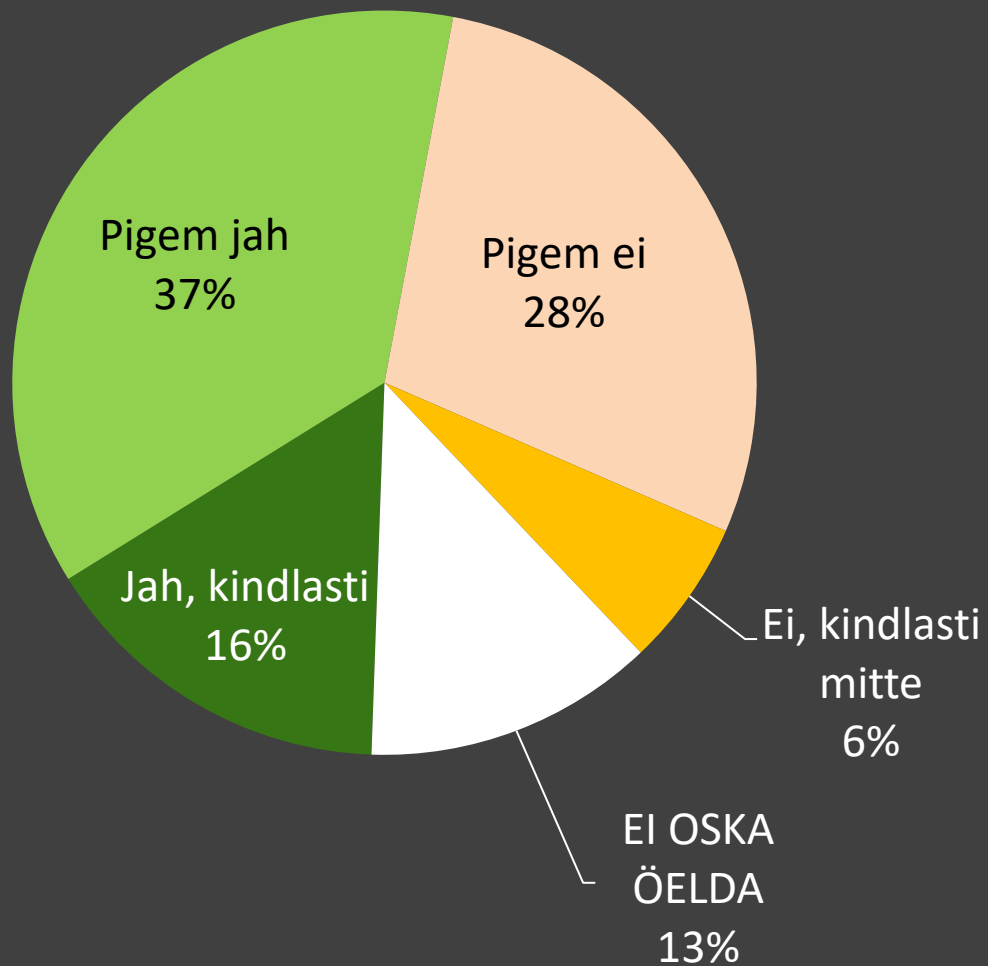

Avalikes kohtades võiks kuivlat kasutada

- Suurem erisus kerkis esile regionaalselt: vähem nõustuvad väitega Kesk-Eesti elanikud (61%), muudes regioonides 69-79%;
- Kuivla kasutajatest 80% pooldaks ka avalikke kuivlaid, mittekasutajast 68%.

Kas Te nõustute, et kuivkäimla võib olla sama mugav ja hügieeniline kui vesitualett?

(% kõikidest vastajatest, N=1001)

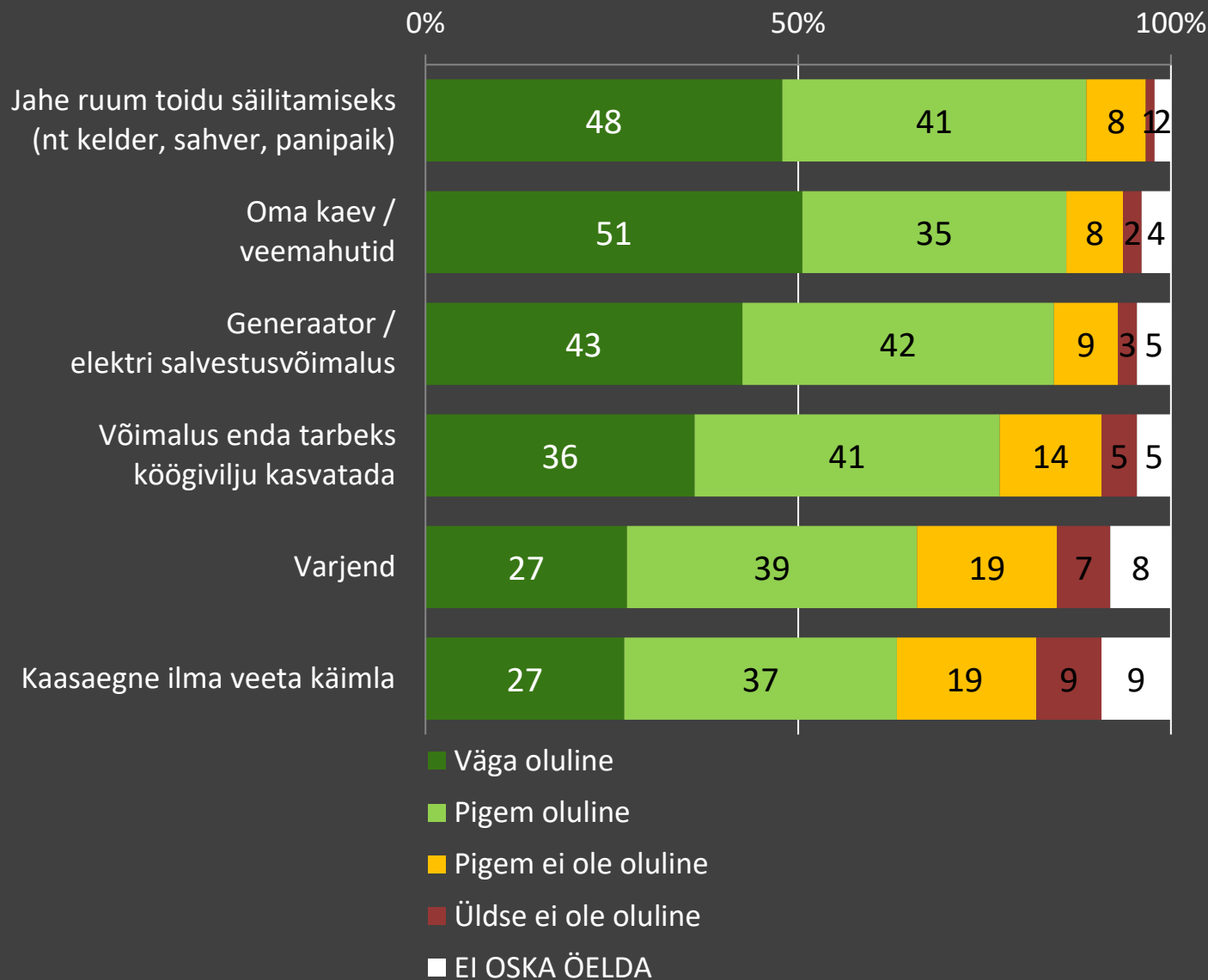

Pooled Eesti elanikest nõustuvad väitega

- Seejuures eestlasest nõustub väitega 56%, mitte-eestlastest 46%;
- Kuivla kasutajate seas on nõustujaid 68%, mitte-kasutajatest nõustub 41%.

VÕIMALIKEKS KRIISIDEKS VALMISTUMINE

Oletame, et Te plaanite soetada uue eluaseme, ükskõik kas korteri, maja või suvila.
Mõeldes võimalikele kriisiolukordadele tulevikus, kuivõrd oluline Teile on, et uuel eluasemel oleksid järgmised võimalused ja funktsioonid?
(% kõikidest vastajatest, N=1001)

Kriisiolukordadele mõeldes on kõige olulisem, et eluasemel oleks jahe ruum toidu säilitamiseks, oma vee- ja elektrivõimalus

- Kõiki vastusevariante hindasid naised enam olulisteks, eriti varjendi ja veeta käimla vajalikkust. Suur oli lõhe ka kõige nooremate ja kõige vanemate Eesti elanike arvamustes. Kõiki eluaseme võimalikke funktsioone hindasid noored vähem olulisteks (eriti sõltumatu vee- ja tualetivõimaluse olemasolu), seevastu vanuses 75+ vastajate hinnangud olid keskmisest kõrgemad – eriti varjendi ja tualeti osas;
- Hariduse lõikes suuri erisusi ei ilmnenud, küll aga rahvuse lõikes – eestlased pidasid kõiki loetelus nimetatut vähesel määral olulisemaks;
- Ainuke erisus elukohatüübi osas on, et majaanike jaoks on võrreldes korterielanikega tähtsam võimalus enda tarbeks köögivilju kasvatada (84%, korterielanikest 73%)
- Maaelanikud hindavad võrreldes linnaelanikega enam oluliseks tualeti, vee ja jaheda ruumi olemasolu, samuti köögiviljade kasvatusvõimalust.

KOKKUVÕTE

KOKKUVÕTE

Uuringu tulemused näitavad, et:

- Pooled Eesti elanikest on kaasaegsetest veeta tualetilahendustest kuulnud; vähem teadlikud neist on mitte-eestlased, linnaelanikud, korterites elavad inimesed, samuti kõige noorem vastajarühm;
- Uudissõna „kuivla“ on eestimaalaste jaoks tundmatu, vaid 16% vastajatest on sellest kuulnud ning selle küsimuse juures ei ilmnenu erisusi ka muudes sotsiaal-demograafilistes gruppides;
- Poolte Eesti elanike arvates sobiks kuivla eeskätt ajutiseks, ajutiselt talutavaks tualetilahenduseks. Pea kolmandiku hinnangul võib see olla ka normaalne WC-lahendus nende alalises elukohas ning 14% inimeste jaoks on tegu äärmusliku võimalusega.
- Kuivla sobib hästi kasutamiseks hooajaliselt ning hajaasutusse (nt suvilasse, maamajja), sellega nõustub enamik vastajatest; mõnevõrra vähem aastaringseks kasutuseks kõrvalhoonesse ja selgelt vähem linnakeskkonda või eluruumi.
- Kuivkäimla aitab vastajate hinnangul säästa vett ning on ka keskkonnasõbralik. Vähem on neid vastajaid, kes leiab, et kaasaegne kuivkäimla on lõhnavaba; selle küsimuse osas oli ka märkimisväärne hulk (kolmandik) inimesi, kes ei osanud väidet hinnata;

KOKKUVÕTE

Uuringu tulemused näitavad, et:

- Turismitalu või kämpingu valikul ei oleks kuivla takistuseks, koguni kolm neljandikku valiks majutusasutuse, kus ei ole kasutuses vesitualetti;
- Suur osa elanikest (73%) leiab, et kuivlaid võiks kasutada parkides, bussipeatustes või kasutuses festivalidel;
- Umbes pooled Eesti elanikud nõustuvad väitega, et kuivkäimla võib olla sama mugav ja hügieeniline kui vesitualett;
- Kriisiolukordade jaoks on Eesti elanike hinnangul kõige olulisem, et eluasemel oleks jahe ruum toidu säilitamiseks, vee- ja elektrivõimalus, aga ka varjendi ja veeta tualeti vajadust hinnati kahe kolmandiku Eesti elanike poolt oluliseks.

Ei ole head ega halba teavet, on vaid õige teave.